

Madsen = Mygdal: Jeg har ikke været betænkt paa at ville tage Ordet i denne Sag, fordi jeg tænkte som saa, at da dette Lovforslag er forelagt saa sent i Samlingen, er der næppe nogen Sandsynlighed for, at der kan komme noget ud af det i Aar. Denne Tankegang blev bestrykt ved Udtalelser, som saaldt her i Rigsdagen, navnlig fra den første ærede Taler, men jeg finder mig alligevel foranlediget til paa Grund af de saaldne Udtalelser at gøre nogle enkelte Bemærkninger. Det er en Misforstaaelse, naar man synes at ville opfatte det som noget grundlovsstridigt, at der er visse Kredse, der have et uforholdsmæssig stort Antal Indbyggere. Nej, det grundlovsstridige ligger ikke paa dette Punkt, men deri, at det Forholdstal, som forudsattes i 1866, er i væsentlig Grad forrykket. Det hedder ikke, at 16,000 Indbyggere skulle have en Folketingsmand, men det hedder derimod, at Antallet af Folketingsmænd skal bestemmes efter Forholdet 1 til hver 16,000. Kredsenes Omfang bestemmes saa ved Valgloven; det er noget helt andet. Jeg vil gøre opmærksom paa, at paa den grundlovgivende Rigsforsamling blev den Tankegang gjort gældende fra først af, som det synes, at det ærede Medlem holder paa, nemlig at et vist Antal Indbyggere skulle have en Repræsentant, idet det Forslag, som blev forelagt den grundlovgivende Rigsforsamling, hævdede, at Landet skulle inddeles i Distrikter paa 12,000 Indbyggere, og at hvert saadant Distrikt skulle have Ret til at vælge en Folketingsmand. Hvis denne Tanke var kommen ind i den reviderede Grundlov, kunde det ærede Medlem have Ret til at sige, at det var grundlovsstridigt, naar der er uforholdsmæssig store Kredse, men da denne Tanke ikke er kommen ind i den reviderede Grundlov, har man ikke Ret til at tale om noget grundlovsstridigt paa dette Punkt. Man kan sige, at det er meget uheldigt og beklageligt, at der er blevet saa store Kredse, og at det vilde være heldigt at saa dem omordnede, det kan man sige, men man kan ikke kalde det grundlovsstridigt. Som bekendt blev den foreslaaede Tanke ikke antaget paa den grundlovgivende Rigsforsamling, idet man gik ind paa den Tankegang, som nu findes i den reviderede Grundlov, og bestemte at Forholdet skulle være 1 til 14,000, og saa skulle Valgkredsene Størrelse bestemmes ved Valgloven. Dernæst gik man ud fra — det vil jeg gerne benytte Lejligheden til udtrykkelig at gøre opmærksom paa — at tæt befolkede Egne kunde nøjes med færre Repræsentanter, medens de tyndt befolkede Egne maatte have

flere Repræsentanter paa Grund af den større Besværlighed ved at komme til Valgstedet, og den første Valglov — jeg tror det var af 16de Juni 1849 — indeholdt ogsaa adskilligt i den Retning, idet der var Kredse i Vestsjælland — jeg tror ikke, jeg tager fejl — hvor der kun var 9—10,000 Indbyggere i en Valgkreds, medens der var andre Kredse, hvor Tallet gik op til omtrent 20,000. Den grundlovgivende Rigsforsamling har villet slaa den Tankegang fast, at de tyndere befolkede Egne skulle have flere Repræsentanter og de tættere befolkede Egne, navnlig Bjerne, færre Repræsentanter. Jeg vilde gerne, at vi skulle holde denne Tankegang fast, naar vi nu skulle til at reformere paa dette Punkt eller gaa til, hvad jeg ogsaa finder fornuddet, en forandret Fordeling af Folketingsvalgkredsene. Den vil jeg ogsaa gerne holde paa, ikke blot fordi den er grundlovsstridigt forudsat fra først af, men ogsaa fordi jeg finder det hensigtsmæssigt, billigt og retfærdigt, at den sker. Jeg skal ganske vist erkende, at det er meget uheldigt, at der er blevet saa store Tal i flere Valgkredse, navnlig i 5te og 1ste Kreds her i Byen og i Aarhus og Odense, og at det var godt, om der kunde ske en Forandring i saa Henseende, men jeg kan ikke erkende, at der deri ligger noget grundlovsstridigt. Nej, det grundlovsstridige ligger deri, at Forholdet i dette Øjeblik er saaledes, at vi have en Folketingsmand for hver 21—22,000 Indbyggere, medens Grundloven forudsætter, at der skal være en for hver omtrent 16,000 Indbyggere; heri ligger det grundlovsstridige.

Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa Lovforslagets Enkeltheder, saaledes som de foreligger her. Det anser jeg for temmelig unødvendigt, da der jo ikke kan ventes at komme noget videre ud deraf i Aar, og det derfor vil være unyttigt at gøre nogen lang Diskussion om den Ting. Jeg vil blot sige, at jeg ikke kan slutte mig til Lovforslagets Fordeling, idet jeg ikke kan skønne, at den er i Overensstemmelse med de Betragtninger, jeg her har fremsat, og som jeg er sikker paa, man paa den grundlovgivende Rigsforsamling gjorde gældende, og som affødte § 33 i den gamle Grundlov, § 32 i den reviderede Grundlov. Jeg vilde finde det rigtigt, at man fordelte Valgkredsene saaledes, at der blev nogle flere i de tyndt befolkede Egne og nogle færre i de tæt befolkede Egne. Her foreslaas vel en temmelig ligelig Fordeling, men dog med en vis Tendens i modsat Retning, saaledes at der f. Eks. i Vestsjælland, i Ringkøbing, Lister og Viborg Amter, foreslaas for Kredsen der et større Folketal for hver